

Lopik

IJsselstein

Nieuwegein

Vijfheerenlanden

Houten

MEMO: Aandacht voor kwetsbare gezinnen
Datum: 24 maart 2020
Van: Lekstroomgemeenten (Houten, Lopik, Nieuwegein, Vijfheerenlanden, IJsselstein)
Aan: Ketenpartners in de jeugd(hulp)

Sinds de uitbraak van het Coronavirus zijn er allerlei overheidsmaatregelen genomen. Voor goed functionerende gezinnen betekent dit al een hele nieuwe uitdaging, maar voor kwetsbare gezinnen kan deze stressvolle situatie mogelijk zelfs gevolgen hebben voor de veiligheid binnen het gezin. Deze gezinnen zijn meestal in beeld bij scholen, kinderopvang en hulpverleners, maar in deze crisistijd missen ze de fysieke ogen en oren vanuit het dagelijks bezoek aan school of kinderopvang. Daarom heeft de GGD vrijdagavond 20 maart jl. een beleidsadvies gestuurd (zij bijlage 1) die aansluit op de brief aan de tweede kamer op 20 maart 'Continuïteit van het funderend onderwijs bij maatregelen tegen het coronavirus'. De GGD adviseert gemeenten actie te ondernemen op twee oplossingsrichtingen:

- Proces afspraken en coördinatie van zorg
- Openstelling van scholen, buitenschoolse opvang en gespecialiseerde kinderdagcentra.

Als Lekstroomgemeenten nemen we het initiatief en de regie op ons om afspraken te maken met ketenpartners zodat de zorg voor kwetsbare gezinnen zo optimaal mogelijk blijft in de gewijzigde omstandigheden. In deze memo doen wij een voorstel om tot gezamenlijke afspraken te komen.

Inventarisatie en analyse van kwetsbare gezinnen in de Lekstroomgemeenten

Voor een eerste beeld van het aantal kwetsbare gezinnen dat behoefte heeft aan ondersteuning is dit weekend een inventarisatie gestart. De volgende vragen stonden hierin centraal:

- Welke scholen inclusief speciaal-, basis- en voortgezet onderwijs bieden er noodopvang? Locaties, wat voor een opvang en voor hoeveel kinderen? (inclusief de kinderen met ouders in vitale beroepen).
- Welke ruimte hebben scholen nu nog voor het bieden van opvang voor andere kinderen? Wat kunnen scholen extra bieden voor andere doelgroepen? Hoeveel kinderen zouden ze extra kunnen helpen?
- Wat doen scholen nu al voor andere doelgroepen en welke?
- Om hoeveel kinderen maakt het sociale team zich zorgen en zou opvang voor geregeld moeten worden?
- Om hoeveel kinderen maakt de school zich zorgen en zou wellicht opvang voor geregeld moeten worden?

Coördinatie van de zorg

Coördinatie van zorg vraagt een goed afgestemd samenspel tussen ketenpartners om snel te kunnen schakelen. Onderstaand doen wij een voorzet met betrekking tot de rol en taken van de belangrijkste ketenpartners.

Scholen/Kinderopvang

- We vragen scholen/kinderopvang -minimaal 1 keer per week- contact te hebben met alle leerlingen of opvoeders met de kernvraag of het met het schoolwerk lukt in de thuissituatie. De meesten scholen dragen hier reeds zorg voor en hebben frequent contact per telefoon en/of via online onderwijs. In het verlengde van deze kernvraag is het verzoek tevens te vragen of de leerling/het gezin zich voldoende redt of extra ondersteuning nodig heeft.
- Indien de school/kinderopvang vanuit deze contacten zorgen heeft over bepaalde kinderen en deze kinderen zijn niet in beeld bij jeugdhulp of er is twijfel over, dan is het advies dat school (leerkracht, intern begeleider, mentor of zorgcoördinator) vaker telefonisch contact zoekt met de kinderen en/of

ouders om te vragen hoe het met ze gaat. Indien de kans aanwezig is dat het sociaal team hetzelfde gezin hierover benaderd wordt afstemming hierin gezocht, dat een gezin niet onnodig wordt overbelast.

- Als de zorg tijdens dit telefonisch contact met ouders aanhoudt kan school/kinderopvang toestemming vragen aan ouders of zij aan het sociaal team mogen vragen of deze telefonisch contact met de ouder opneemt om te ondersteunen (preventieve hulpvragen). Dus wachten op meer dan intuïtie is **niet nodig**. Als de ouders geen toestemming geven, kan de school een zorgmelding doen bij Veilig Thuis en daarbij de Meldcode volgen. Veilig Thuis beoordeelt de meldingen binnen 5 werkdagen. Dit is een hele stap, indien gewenst kan school als tussenstap (anoniem bij geen toestemming) overleggen met het sociaal team. De meldcode is leidend.
- Als de zaak urgent is en ouders (of kind 16+) werkt niet mee, overleg dan met het sociaal team, zonder persoonsgegevens te delen. Als die dan vervolgens gemeld wordt bij VT, dan kan door het sociaal team of school er direct achteraan worden gebeld op basis van de urgentie.

Jeugdhulpaanbieders

Daar waar jeugdhulp is ingezet ligt de verantwoordelijkheid bij de jeugdhulpaanbieder om (ook) op veiligheid te monitoren en daarop te acteren volgens de volgende lijn. Als werkwijze willen wij hen vragen:

- Jeugdhulpaanbieders benaderen hun cliëntenbestand door wekelijks telefonisch/beeldbellen of middels andere digitale wegen. De hoogste prioriteit ligt hierin bij de kinderen waarvan een kwetsbare thuissituatie bekend is bij de professional. Gevraagd wordt hoe het gaat thuis en of extra ondersteuning nodig is. Ouders worden ondersteund met adviezen en tips waar mogelijk. Daar waar sociaal teams zelf cliënten behandelen, dragen zij hier zelf zorg voor.
- De reguliere hulp loopt zoveel mogelijk door. Jeugdhulpaanbieders krijgen van gemeenten de ruimte hier creatief (op alternatieve wijze) mee om te gaan, dit geldt voor alle vormen voor jeugdhulp dus ook voor dagbehandeling en dagbesteding. Mocht de inschatting zijn dat er wel op huisbezoek gegaan moet worden vanwege veiligheidsissues in het gezin, dan wordt er gekeken hoe dit op een verantwoorde wijze kan plaatsvinden.
- Door de jeugdhulpaanbieder wordt de veiligheid thuis gemonitord door regelmatig contact. Als de veiligheid onder druk komt te staan, omdat het kind en/of anderen in het gezin (te) veel thuis zijn, wordt (met toestemming van (pleeg)ouder) afstemming gezocht met het sociaal team en bepaald of en in welke vorm jeugdhulp en/of noodopvang nodig is.
- Jeugdgezondheidszorg: JGZ heeft zijn werkwijze aangepast op de maatregelen, waarbij face to face afspraken voor 4-18 jaar momenteel niet door gaan. Vragen van scholen en ouders worden door een achterwacht arts beoordeeld en zo nodig wordt een afspraak gemaakt met de ouder/kind. Met JGZ zoeken wij contact hoe zij momenteel gezinnen waarvan een kwetsbare thuissituatie bekend is actief monitoren.

Sociaal team

- De sociaal teams hebben al contactpersonen voor de scholen. Deze contactpersonen kunnen worden gebruikt voor bovenstaande afstemming. Zij zijn het centrale punt indien vanuit scholen en jeugdhulpaanbieders zorgen bestaan en ouders toestemming geven om daarbij het sociaal team in te schakelen. De contactpersoon zal kijken welke (preventieve ondersteuning) aan het gezin nodig is. Indien geen contactpersoon bij de school bekend is (of deze door ziekte afwezig is), kan via het algemene nummer van de sociaal teams contact worden gelegd (tenzij de afwezigheidsmelding anders instrueert).
- De sociaal teams zijn door middel van (beeld) bellen en per mail en andere digitale middelen beschikbaar .
- Vanuit de sociaal teams is het ook mogelijk om te kijken of informele hulp in de eigen gemeente een extra steuntje in de rug kan bieden aan ouders.
- Jeugdhulpaanbieders kunnen contact opnemen – na goedkeuring van de ouders- met het sociaal team als de indruk is dat de veiligheid thuis onder druk komt te staan, omdat het kind en/of anderen in het gezin (te) veel thuis zijn.

- Het sociaal team zoekt naar een passende oplossing. Die kan zijn gelegen in informele hulp, opvang bij school en/of formele hulp. Het lokale sociale team geeft daar zijn eigen lokale invulling aan. Zo nodig betreft het sociaal team het SAVE-team.
- Voor aanmelden voor jeugdhulp blijven de sociaal teams de reguliere werkwijze hanteren.
- Het sociaal team heeft in deze spoedgevallen de regie in eventueel te organiseren aangepaste jeugdhulp en/of noodopvang. Hiermee voorkomen we de kans dat meerdere partijen met hetzelfde bezig zijn. Het sociaal team zorgt zelf voor een werkwijze waardoor zij snel kan schakelen.
- Het sociaal team heeft via zijn beleidsmedewerker een lijn met de accounthouders van de RBL. Als aanbod van de jeugdhulpaanbieder in deze periode dusdanig afwijkt t.o.v. zijn reguliere werkzaamheden is er zo een korte lijn om de mogelijkheden hierin te beoordelen.

Samen Veilig Midden-Nederland; zorgen op basis van meldcode

Bij grote zorgen over de veiligheid, de normale standaard stappen volgen en een zorgmelding doen bij Veilig Thuis via 0800-2000

- De SAVE medewerkers blijven samen met het sociaal team en de meestal betrokken jeugdzorgaanbieder werken aan een veilig thuis voor kinderen als er zorgen en vragen zijn over emotionele en fysieke veiligheid.
- Zorgmeldingen bij Veilig thuis (door scholen of anderen) worden door Veilig Thuis direct doorgezet naar het sociaal team voor afstemming met o.a. Save. De politie wordt hier – indien nodig- bij betrokken.
- Zorgmeldingen bij Veilig Thuis (door scholen of anderen) worden door Veilig Thuis binnen 5 werkdagen beoordeeld en (afhankelijk van de beoordeling) dan doorgezet naar het sociaal team. Zo nodig stemt het sociaal team af met o.a. Save.
- Als Veilig Thuis een melding ontvangt stuurt zij deze naar een vast contactpersoon van het sociaal team waar eventueel met Save wordt gekeken wat er moet gebeuren. Het sociaal team is hier dan aan zet.

Vormen van Noodopvang

In de Lekstroomgemeenten bieden scholen opvang voor kinderen van ouders met vitale beroepen. Scholen, Buitenschoolse Opvang en (gespecialiseerde) kinderdagverblijven kunnen zich (gedeeltelijk) ook open stellen voor kinderen uit kwetsbare gezinnen. Dit in aansluiting op de Tweede Kamer brief d.d. 20 maart 2020 ([begeleiding-voor-kwetsbare-kinderen](#)). De doelstelling is om dreigende acute onveiligheid te voorkomen. In de vormen van noodopvang hanteren we de volgende volgorde:

1. Mogelijkheden binnen de informele hulp, dichtbij huis. Hierbij wordt naar oplossingen gezocht die ook passen bij een eventuele 'lock down'.
2. Kinderen die (regulier) onderwijs volgen of naar kinderopvang gaan, maken gebruik van de opvang voor kinderen van ouders met vitale beroepen (waaronder KDV, BSO, SBO en SO). In afstemming met het sociale team wordt bepaald en (per mail) vastgelegd welke inzet passend is bij de situatie.
3. Voor jeugdigen met jeugdhulp wegens o.a. complexe (gedrags)problematiek voor wie deze vormen niet passend zijn wordt naar maatwerkoplossingen met onze jeugdhulpaanbieders gezocht. Bijvoorbeeld door voor deze jeugdigen die reeds groepsbegeleiding hebben, in aangepaste vorm door te laten gaan. Of door in samenspraak met jeugdhulpaanbieders alternatief aanbod te organiseren (in groepsverband).